

Значај примене стандарда за одрживо пословање

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

Ресавска 13-15
11000 Београд, Србија

Служба за животну средину, техничке прописе, квалитет и
друштвену одговорност

T: + 381 11 33 00 927; + 381 11 41 49 608; +381 11 41 49 631
ce_znak@pks.rs; zivotnasredina@pks.rs
www.pks.rs

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

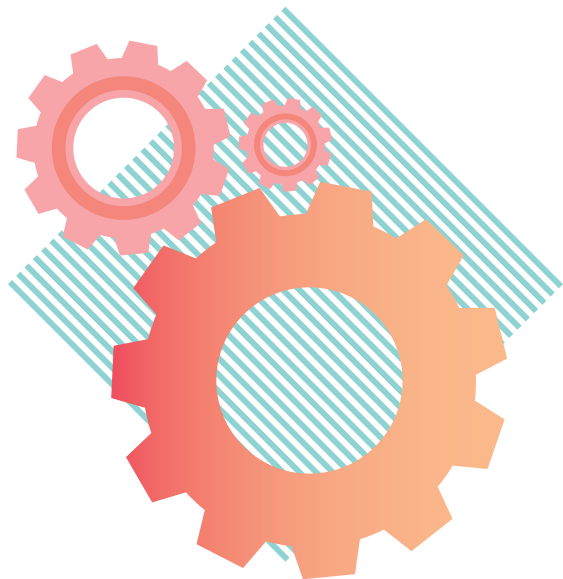

Business Support on Your Doorstep

НОВА УСЛУГА

Привредне коморе Србије

– бесплатно читање стандарда

Од 1. јануара 2019. године, Привредна комора Србије је у сарадњи са Институтом за стандардизацију Србије и уз подршку Немачке организације за међународну сарадњу (ГИЗ) и Министарства привреде, отворила 6 Инфо-центра за бесплатно читање стандарда.

У Регионалним привредним коморама у Суботици, Новом Саду, Ваљеву, Крагујевцу, Нишу и Зајечару, сада ће привредници, предузетници и заинтересована јавност моћи да претражују и читају комплетне верзије важећих српских (СРПС) стандарда, идентичних са међународним и европским стандардима.

Ова бесплатна услуга има за циљ да се корисницима стандарди учине доступнијим, да могу лакше и брже, у свом граду, да се информишу о стандардима који су важни за њихово пословање и да уштеде време и новац, јер је до сада, оваква могућност постојала само у Београду, у Институту за стандардизацију Србије.

Значај примене стандарда за одрживо пословање

Шта је стандард?

- Документ који се добровољно примењује
- Резултат консензуса заинтересованих страна које учествују у изради стандарда
- Забележена најбоља пракса преточена у смернице и упутства
- Намењен за општу и поновљиву употребу

Чиме се баве стандарди?

- прате развој технологије и иновација
- најављују савременије начине комуникације
- предвиђају трендове развоја у наредних неколико година
- присутни су у свим сферама живота и рада – машине и електроника, кућни апарати, играчке, медицинска средства, екологија...
- развојем и применом стандарда за производе, процесе, системе менаџмента стандарди се, заправо, баве квалитетом живота.

Који су најчешћи мотиви за коришћење и примену стандарда?

- захтеви тржишта и/или потрошача
- захтеви партнера
- услови тендера
- побољшање перформанси пословања или
- спознаја руководства компаније за потребом уређења система менаџмента

Које су користи од стандарда?

- ПРИВРЕДА - међународни консензус о степену развијености технике и извор знања
- ПОТРОШАЧИ - усаглашеност производа и услуга са стандардима гаранција је квалитета безбедности и поузданости
- ДРЖАВНИ ОРГАНИ - стандарди представљају техничку основу за прописе из области здравља, безбедности и заштите животне средине

Подела стандарда

- Међународни – ISO, IEC, ITU . . .
- Европски/регионални – CEN, CENELEC, ETSI, IRMM, PASC, ARSO,...
- Национални – BSI, DIN, GOST, SRPS . . .
- Компанијски – интерни/приватни стандарди које је развила сама компанија за своје потребе

Обавезност или добровољност?

- Закони, технички прописи – обавезни за примену!
- Стандарди – добровољни за примену!
Уколико се неки пропис позива на стандард - тада је стандард обавезан

Сврха, циљеви и подручје стандарда

- Стандарди и стандардизација су ефикасан и снажан механизам који уклања препреке у трговини и пословању на глобалном, светском нивоу.
- Стандарди задиру у готово све сфере пословања – индустрију, енергетику, саобраћај, пољопривреду, трговину, финансије, здравство, спорт и многе друге.
- Истовремено, стандарди се развијају пратећи развој технологије и иновација, најављујући савременије начине комуникације предвиђајући трендове развоја у наредних неколико година.
- Развојем и применом стандарда за производе, процесе, системе менаџмента и друге категорије, стандарди се баве квалитетом живота.

Напредније и „зрелије“ организације примену стандарда виде као алат за подизање сопствене конкурентности и одрживо пословање на средњи и дужи рок.

Кључне економске користи од примене стандарда

1. КОРИСТ: Уређење унутрашњих процеса и организације

Унапређење процеса и организације односи се на скраћивање времена трајања активности, повећавање продуктивности, смањивање количине произведеног отпада и трошкова његовог збрињавања, смањивање трошкова набавке. Истраживања ISO-а показују да допринос стандарда у укупном профиту компанија варира између 0,15% и 5,0% годишњих прихода од продаје.

2. КОРИСТ: Иновирање и унапређење производа, процеса и система

Применом одговарајућих стандарда, компаније стварају здраву основу за развој иновативних пословних процеса, уз ширење дистрибутивне мреже и могућности за даље проширивање производње. Истовремено, ублажавају се ризици за компанију приликом лансирања нових производа на тржиште.

3. КОРИСТ: Освајање и улазак на нова тржишта

Стандарди представљају најбољи алат за развој нових производа и пробијање на нова тржишта, подстичу лакши пласман и његово прихватање код крајњег корисника, па чак, утичу и на креирање потпуно нових тржишта. Истраживања ISO-а су показала да, у појединим најбољим примерима, допринос постигнутог профита по овом основу, иде и до 33% укупних годишњих прихода.

ИЗБОР: ISO, 2014

Процена користи од примене стандарда, корак по корак

За процену утицаја стандарда на организацију Међународна организација за стандардизацију (ISO) предлаже приступ у 4 корака:

КОРАК 1: Разумевање ланца вредности

- ланац вредности сагледати у односу на кључне процесе и кључне активности
- донети одлуку: обим оцењивања — цела компанија и једна или више пословних функција

КОРАК 2: Идентификовање утицаја стандарда

- утврдити за које пословне функције стандарди играју значајну улогу
- сагледати постојећу документацију (процеси, организација)
- спровести интервјуе са стручњацима у компанији — који стандарди се примењују на које активности?

КОРАК 3: Анализа покретача вредности и утврђивање оперативних индикатора

- анализа покретача вредности — конкурентских предности
- кључне предности компаније у односу на конкуренцију
- Пример 1:** ниски трошкови производње — стандарди у производним процесима имаће највеће ефекте
- Пример 2:** иновативни производи врхунског квалитета — стандарди у истраживању, развоју и инжењерингу даће најбоље резултате
- Пример 3:** ниски трошкови набавке сировина и материјала — стандарди за одрживе набавке у целокупном ланцу вредности

- утврђивање оперативних индикатора
- идентификовати оперативне индикаторе — мерљиве вредности, као на пример, време и трошкови, број кварова или шкарта, количина отпада, количина продате робе
- оперативне индикаторе треба довести у везу са покретачима вредности да би резултат био максималан

КОРАК 4: Оцењивање и израчунавање резултата

- квантификовање утицаја стандарда и повезивање са одабраним пословним функцијама
- вредности добијене као резултат примене стандарда за сваку одабрану функцију претварају се у финансијске показатеље
- израчунавање нумеричке вредности (у валути или у %) одабране пословне функције, као допринос стандарда у односу на бруто добит компаније

